

Οι Έξυπνες Αγροτικές Περιοχές στο Στρατηγικό Σχέδιο της ΚΑΠ Κύπρος

ΦΥΛΛΟ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ

Το έργο Smart Rural 27 (2η προπαρασκευαστική δράση για τις έξυπνες αγροτικές περιοχές στον 21ο αιώνα, 2021-24) αποσκοπεί στη βελτίωση του πλαισίου στήριξης των έξυπνων χωριών τόσο σε τοπικό (αγροτικές κοινότητες) όσο και σε περιφερειακό/εθνικό επίπεδο (χάραξη πολιτικής).

Οι Έξυπνες Αγροτικές Περιοχές στο Στρατηγικό Σχέδιο της ΚΑΠ Κύπρος

ΣΥΝΟΨΗ ΕΥΡΗΜΑΤΩΝ

ΠΟΙΑ ΕΙΝΑΙ ΤΑ ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΩΝ ΕΑΠ?

ΟΡΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΈΞΥΠΝΩΝ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ

«Οι «Έξυπνες Αγροτικές Περιοχές (Smart Villages)» είναι Συνεργαζόμενες Αγροτικές Περιοχές που σχεδιάζουν και υλοποιούν Τοπικές Στρατηγικές στη βάση της συμμετοχικής προσέγγισης, ώστε να καταστούν ελκυστικές περιοχές διαβίωσης και εργασίας. Εφαρμόζονται καινοτόμες παρεμβάσεις, παρεμβάσεις ευφυούς γεωργίας και παρεμβάσεις αξιοποίησης έξυπνων λύσεων, που πηγάζουν από τις ανάγκες της τοπικής κοινωνίας και αξιοποιούν, στο μέτρο του δυνατού, τις ψηφιακές τεχνολογίες, ώστε η αειφόρος ανάπτυξη (κοινωνική, οικονομική και περιβαλλοντική), να καταστούν χαρακτηριστικά αυτών των περιοχών». (ΚΥ ΣΣ ΚΑΠ, σελ. 718)

Υπάρχει εστίαση στη ψηφιακή καινοτομία? Υπάρχει σχετικά ασθενής εστίαση στις ψηφιακές τεχνολογίες. Ο εθνικός ορισμός υιοθετεί τις ψηφιακές τεχνολογίες όπου είναι δυνατόν και σύμφωνα με το ΣΣ της ΚΑΠ της Κύπρου. Το ΣΠ της ΚΑΠ αναμένεται να προωθήσει την καινοτομία στη γεωργία και στις αγροτικές περιοχές, ενθαρρύνοντας την ψηφιακή τους αναβάθμιση από ενδιαφερόμενους φορείς και αγρότες.

Ορίζεται η Κοινότητα / Αγροτική Περιοχή? Οι αγροτικές περιοχές ορίζονται από το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως του Υπουργείου Εσωτερικών. Σύμφωνα με αυτόν τον ορισμό, «αγροτικές περιοχές θεωρούνται το σύνολο της επικράτειας του νησιού, εξαιρουμένων των περιοχών που καλύπτονται από τα Τοπικά Σχέδια Πόλεων (ΤΣ Λευκωσίας, ΤΣ Πάφου, ΤΣ Λάρνακας και ΤΣ Λεμεσού)» (ΚΥ ΣΣ ΚΑΠ, σελ. 535).

Υπάρχει αναφορά στην έξυπνη αναπτυξιακή στρατηγική? Ο εθνικός ορισμός για τις ΕΑΠ περιλαμβάνει μια αναφορά που υπογραμμίζει την ανάγκη οι Έξυπνες Αγροτικές Περιοχές να είναι συνεργαζόμενες αγροτικές περιοχές που σχεδιάζουν και εφαρμόζουν Έξυπνες Τοπικές Στρατηγικές με βάση τη συμμετοχική προσέγγιση, προκειμένου να προωθήσουν την ελκυστικότητά τους ως περιοχές διαβίωσης και εργασίας.

Οι Έξυπνες Αγροτικές Περιοχές στο Στρατηγικό Σχέδιο της ΚΑΠ - Κύπρος

Στοχευμένες παρεμβάσεις για τις Έξυπνες Αγροτικές Περιοχές

Δεν υπάρχουν στοχευμένες παρεμβάσεις για τις Έξυπνες Αγροτικές Περιοχές στο Στρατηγικό Σχέδιο της ΚΑΠ

Άλλες σχετικής παρεμβάσεις

LEADER (6.1, COOP)

Άλλες σχετικής παρεμβάσεις

ΣΣ8: Προώθηση της απασχόλησης, ανάπτυξη, ισότητα των φύλων

R40: ΕΑΠ
Στρατηγικές – Στόχος
Ο δείκτης R40 δεν έχει συμπεριληφθεί.

Άλλα σχετικά προγράμματα

- Το Έργο της «Πλατφόρμας των Έξυπνων Πόλεων» (Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας): Συγκέντρωση και ανάλυση δεδομένων έξυπνων λύσεων και υλοποίηση συγκεκριμένων εφαρμογών.

ΟΙ ΕΞΥΠΝΕΣ ΑΓΡΟΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΣΤΟ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΤΗΣ ΚΑΠ

Δηλωση στρατηγικής

Στο συγκεκριμένο τμήμα του ΣΣ της ΚΑΠ δεν περιλαμβάνεται συγκεκριμένη αναφορά για τις Έξυπνες Αγροτικές Περιοχές.

Εκτίμηση αναγκών

Υπάρχει σαφής αναφορά στην Εκτίμηση Αναγκών του ΣΣ της ΚΑΠ στις Έξυπνες Αγροτικές Περιοχές, που αναφέρεται στην «[α] εφαρμογή των τεχνολογιών Έξυπνων Αγροτικών Περιοχών ειδικά σε μεγάλες αγροτικές κοινότητες» (ΚΥ ΣΣ της ΚΑΠ, σελ. 42&45) και «[β] καταπολέμηση ψηφιακού αναλφαριθμητισμού στις αγροτικές περιοχές και επέκταση ψηφιακών υπηρεσιών» (ΚΥ ΣΣ της ΚΑΠ, σελ. 44), αναπτύσσοντας «συνέργειες με το Υφυπουργείο Έρευνας, Καινοτομίας και Ψηφιακής Πολιτικής για τη διεύρυνση της ευρυζωνικής κάλυψης, της κατάρτισης και της εκπαίδευσης για την καταπολέμηση του ψηφιακού αναλφαριθμητισμού. Οι ΟΤΔ θα παρέχουν προγράμματα κατάρτισης σε αυτό και θα συμβάλουν επίσης στην ανάπτυξη της στρατηγικής των Έξυπνων Αγροτικών Περιοχών» (ΚΥ ΣΣ της ΚΑΠ, σελ. 44).

Συγκεκριμενοι στοχοι

ΣΣΣ8: Προώθηση της απασχόλησης, της ανάπτυξης, της ισότητας των φύλων, συμπεριλαμβανομένης της συμμετοχής των γυναικών στη γεωργία, της κοινωνικής ένταξης και της τοπικής ανάπτυξης στις αγροτικές περιοχές, συμπεριλαμβανομένης της κυκλικής βιοοικονομίας και της βιώσιμης δασοκομίας

Στο πλαίσιο του ΣΣ8 υπάρχει αναφορά στον πίνακα προσδιορισμού των αναγκών, που αναφέρει: «Εφαρμογή τεχνολογιών Έξυπνων Αγροτικών Περιοχών ειδικά σε μεγάλες αγροτικές κοινότητες, με βαθμό Γ για ιεράρχηση στο επίπεδο του Στρατηγικού Σχεδίου της ΚΑΠ, το οποίο αντιμετωπίζεται εν μέρει στο Στρατηγικό Σχέδιο της ΚΑΠ» (ΚΥ ΣΣ της ΚΑΠ, σελ. 98).

Στοχευμενα σχεδια

Ο δείκτης R40 δεν έχει συμπεριληφθεί στο ΣΣ της ΚΑΠ.

Συνεπεια στρατηγικης & συμπληρωματικητες

Δεν υπάρχει συγκεκριμένη αναφορά στις Έξυπνες Αγροτικές Περιοχές σε αυτή την ενότητα του ΣΣ της ΚΑΠ.

Στοιχεια σε διαφορες παρεμβασεις, συμπεριλαμβανομένου του δικτύου ΚΑΠ

Δεν έχουν εντοπιστεί συγκεκριμένες ενέργειες υποστήριξης του Δικτύου ΚΑΠ για τις Έξυπνες Αγροτικές Περιοχές στο ΣΣ της ΚΑΠ.

Παρεμβασεις έξυπνων αγροτικων περιοχων

ΣΤΟΧΕΥΜΕΝΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ

Δεν υπάρχει στοχευμένη παρέμβαση Έξυπνων Αγροτικών Περιοχών στο ΣΣ της ΚΑΠ.

ΑΛΛΕΣ ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ

LEADER (6.1, COOP)

Το LEADER είναι το μόνο διαθέσιμο εργαλείο με άμεση συνάφεια με την προσέγγιση των Έξυπνων Αγροτικών Περιοχών. Ωστόσο, δεν υπάρχει πραγματική υποχρέωση για συμπερίληψη της προσέγγισης στις Τοπικές Αναπτυξιακές Στρατηγικές (ΤΑΣ). Οι ΤΑΣ των ΟΤΔ μπορούν να περιλαμβάνουν δράσεις που θα βοηθήσουν στην ολοκληρωμένη ανάπτυξη των αγροτικών περιοχών και θα συνδέονται με την επίτευξη ενός κρίσιμου στόχου διατήρησης του αγροτικού πληθυσμού και των απασχολούμενων στον αγροτικό τομέα με τη δημιουργία/διατήρηση θέσεων εργασίας. Αναφέρεται ότι «μέσω των Στρατηγικών τους, οι ΟΤΔ θα επικεντρωθούν κυρίως στην προσαρμογή των τοπικών αγροτικών οικονομιών στις νέες οικονομικές πραγματικότητες των τελευταίων ετών, συμβάλλοντας παράλληλα στον μετριασμό/πρόληψη φαινομένων κοινωνικού αποκλεισμού, ενεργοποιώντας το τοπικό δυναμικό και διατηρώντας/προστατεύοντας το φυσικό περιβάλλον. Δράσεις συνεργασίας, με ιδιαίτερη έμφαση σε δράσεις συνεργασίας που συμβάλλουν στην προώθηση της κυκλικής οικονομίας, των Έξυπνων Αγροτικών Περιοχών και των τοπικών αγορών, μπορούν να υποστηριχθούν μέσω της παρέμβασης LEADER» (ΚΥ ΣΣ της ΚΑΠ, σελ. 586).

Εκσυγχρονισμός: AKIS και ψηφιοποίηση

Υπάρχουν σαφείς και συγκεκριμένες αναφορές στην ενότητα «Εκσυγχρονισμός: AKIS και ψηφιοποίηση» του ΣΣ της ΚΑΠ SP στις Έξυπνες Αγροτικές Περιοχές, συνδέοντας την προσέγγιση με τις δραστηριότητες του Έργου «Smart Rural 27» (2η Προπαρασκευαστική Δράση για Έξυπνες Αγροτικές Περιοχές στον 21ο αιώνα).

Αναφέρει: «Σημαντική είναι επίσης η προώθηση της Στρατηγικής για τα έξυπνα χωριά (Smart village strategy) που στοχεύει στη βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων των αγροτικών περιοχών και τέλος την **αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών με στόχο την απλοποίηση των διαδικασιών εφαρμογής, παρακολούθησης και ελέγχου της ΚΑΠ και τη μείωσης της γραφειοκρατίας**». (ΚΥ ΣΣ της ΚΑΠ, σελ. 718).

Όσον αφορά τη σύνδεση με το έργο SR27, αυτή η ενότητα αναφέρεται στο γεγονός ότι:

«Ειδικά για την πρωτοβουλία και τη στρατηγική για τις Έξυπνες Αγροτικές Περιοχές, υπάρχει πλήρης συνεννόηση και επικοινωνία με τον ανάδοχο του έργου, το οποίο υλοποιεί ειδική μελέτη στο πλαίσιο της Σύμβασης Έργου για τη «2η Προπαρασκευαστική Δράση για τις Έξυπνες Αγροτικές Περιοχές στον 21ο αιώνα "Smart Rural 27" Project – SR27», που χρηματοδοτείται από την Γενική Διεύθυνση Γεωργίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η δράση έχει προχωρήσει στη σύσταση ομάδας εργασίας με τη συνεργασία του Υφυπουργείου Έρευνας, Καινοτομίας και Ψηφιακής Πολιτικής και την υποστήριξη του Υπουργείου Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος και στόχος της είναι να δώσει εισηγήσεις και προτάσεις προς την ανάπτυξη έξυπνων αγροτικών περιοχών.

Μέχρι στιγμής έχει διαμορφωθεί από την Ομάδα Εργασίας συγκεκριμένη εισήγηση για τη μεθοδολογία χαρακτηρισμού των περιοχών ως «Έξυπνες Αγροτικές Περιοχές», η οποία είναι άμεσα συνδεδεμένη με τον προτεινόμενο ορισμό των «Έξυπνων Αγροτικών Περιοχών».

Η προτεινόμενη μεθοδολογία χαρακτηρισμού περιλαμβάνει τα ακόλουθα:

Για τον χαρακτηρισμό μιας Αγροτικής Περιοχής ως «Έξυπνης» θα πρέπει να ικανοποιούνται τα κριτήρια που εμπίπτουν στο πλαίσιο:

(Α) του ορισμού των «Έξυπνων Αγροτικών Περιοχών» όπως περιγράφηκε πιο πάνω και

(Β) των επιμέρους παρεμβάσεων «έξυπνων λύσεων», σχεδιάζοντας και υλοποιώντας τουλάχιστον άλλες τέσσερις (4) «έξυπνες λύσεις», πέραν της «Ευφυούς Γεωργίας».

Στην παρούσα φάση βρίσκεται σε εξέλιξη η εκπόνηση της μελέτης «Καταγραφής των Προτεραιοτήτων των Αγροτικών Περιοχών ως προς τον Σχεδιασμό και την Εφαρμογή Έξυπνων Λύσεων». Η έρευνα πεδίου πραγματοποιείται σε συνεργασία με την Ένωση Κοινοτήτων Κύπρου. Τα αποτελέσματα θα κοινοποιηθούν και θα παρουσιαστούν στην επόμενη συνάντηση της Ομάδας Εργασίας.

Περαιτέρω, το προηγούμενο διάστημα έχουν δημιουργηθεί περιγραφές και σχετικά φιλμάκια για την προβολή "έξυπνων λύσεων" που συναντούμε στην Κύπρο» (ΚΥ ΣΣ της ΚΑΠ, σελ. 718-720).

ΟΙ ΕΞΥΠΝΕΣ ΑΓΡΟΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΣΕ ΑΛΛΑ ΕΥΡΩΠΑΪΚΑ ΤΑΜΕΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

Το **Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας** χρηματοδοτεί δύο έργα που συνδέονται άμεσα με την εφαρμογή της προσέγγισης των Έξυπνων Αγροτικών Περιοχών. Μέσω **του Έργου «Επέκταση δικτύου υψηλής ταχύτητας σε απομακρυσμένες περιοχές»**, με την υποστήριξη της δημιουργίας VHCN (όπως οπτικών ινών και 5G), προκειμένου να βοηθηθεί η ευρύτερη χρήση και ανάπτυξη τεχνολογιών έξυπνης γεωργίας και μέσω **του Έργου της «Πλατφόρμας Έξυπνης Πόλης»**, το οποίο έχει αναβαθμιστεί σε Έργο «Πλατφόρμα Έξυπνης Κύπρου», η οποία πρόκειται να συλλέξει και να αναλύσει όλα τα δεδομένα που συλλέγονται από έξυπνες λύσεις, ή ακόμη και θα χρησιμοποιηθεί για την εκτέλεση συγκεκριμένων έξυπνων λύσεων (έξυπνη διαχείριση απορριμμάτων / έξυπνη διαχείριση νερού, έξυπνη στάθμευση, έξυπνος φωτισμός).

Υπάρχουν και άλλα προγράμματα χρηματοδότησης που υποστηρίζουν έργα που συνδέονται με την προσέγγιση των Έξυπνων Αγροτικών Περιοχών, όπως η **υποστήριξη επενδύσεων για σημεία φόρτισης ηλεκτρικών οχημάτων, η υποστήριξη για την προώθηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας**, ιδίως η χρήση φωτοβολταϊκών και η αναβάθμιση / βελτίωση των δημόσιων και ιδιωτικών κτιρίων ενεργειακή κατηγορία (μετάβαση σε λιγότερες ανάγκες κατανάλωσης), ή ακόμη και **υποστήριξη επενδύσεων για νέους σε αγροτικές περιοχές**, αξιολογώντας με επιπλέον πόντους κάθε έργο που πραγματοποιείται σε αγροτικές και ορεινές περιοχές.

ΕΚ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Ίστην εκ των προτέρων αξιολόγηση του ΣΣ της ΚΑΠ της Κύπρου υπάρχει αναφορά σε μέρος της Ανάλυσης SWOT (Εξ των προτέρων αξιολόγηση: «Οριζόντια παρατήρηση και πριν την εξέταση των επιμέρους ενοτήτων της SWOT ανάλυσης είναι η μη αναφορά στα θέματα των ευζωνικών υποδομών και τού βαθμού χρήσης – αξιοποίησης των ΤΠΕ στις αγροτικές περιοχές και της σημειωθείσας προόδου (εάν υφίσταται) στην εφαρμογή των αρχών της βιοοικονομίας – κυκλικής οικονομίας. Το θέμα των ευρυζωνικών υποδομών υπό την λογική της παρέμβασης του σχεδίου κανονισμού για το περιεχόμενο των Στρατηγικών Σχεδίων της ΚΑΠ εντάσσεται στην προώθηση της στρατηγικής SMART VILLAGE. Ο Αξιολογητής προτείνει τον εμπλουτισμό της ανάλυσης στην προτεινόμενη ενότητα υποδομές.» (Εκ των προτέρων Αξιολόγηση του ΣΣ της ΚΑΠ, σελ. 84-85).

Στην ίδια ενότητα περιλαμβάνονται επίσης αναφορές που αναφέρονται στην ανάγκη αναφοράς των Στρατηγικών για τα Έξυπνα Χωριά σε σχέση με τα ακόλουθα σημεία:

- «Η αδυναμία αξιοποίησης των εφαρμογών ηλεκτρονικής διακυβέρνησης από κατοίκους αγροτικών περιοχών λόγω ψηφιακού αναλφαριθμητισμού.
- Η τεχνολογική ανάπτυξη μπορεί να λειτουργήσει ως επαγγελματική διέξοδος για επιχειρηματικές δραστηριότητες.
- Μη κάλυψη όλων των αγροτικών περιοχών από ευρυζωνικά δίκτυα και μη ποιοτική παροχή αυτών των υπηρεσιών» (Εκ των προτέρων Αξιολόγηση του ΣΣ της ΚΑΠ, σελ. 95-97).

Η συνολική ανάλυση και οι αναφορές βασίζονται στην αρχική **έκδοση 1.1 του Κυπριακού ΣΣ της ΚΑΠ που εγκρίθηκε στις 2/12/2022**. Το Ενημερωτικό Δελτίο συντάσσεται βάσει της Σύμβασης με Αριθ. AGRI-2020-0332 με την Ευρωπαϊκή Ένωση και οι απόψεις που εκφράζονται είναι του αναδόχου μόνο και δεν αντιπροσωπεύουν την επίσημη θέση της αναθέτουσας αρχής.